

Goda gärningar

Ämne

Samhällskunskap

Årskurs

Åk 4-8

Tid

ca 30-40 minuter

Arbetsform

EPA (enskilt, par/mingel, helklass)

Uppgift

I den här uppgiften ska klassen samla på så många bra små och stora gärningar där de själva eller andra gjort något bra för någon annan eller för sig själv.

Syfte

Den här uppgiften syftar till att stärka elevernas förståelse för hur individer tillsammans formar samhället genom sina handlingar, stora som små. Övningen synliggör att alla kan bidra och påverka, vilket knyter an till både textäventyrets tematik och till den senaste Ungdomsbarometern, som visar att ungas känsla av att kunna påverka samhället har minskat kraftigt.

Genom att utgå från vardagsnära goda gärningar ges eleverna möjlighet att:

- reflektera över ansvar, samarbete och demokratiska värden
- uppleva att handlingar spelar roll
- inspireras av varandra och formulera gemensamma förändringar

Koppling till läroplanen (Lgr22, samhällskunskap)

Åk 4-6

Demokratiska värden och beslutsprocesser

Hur individer och grupper kan påverka samhället

Samtal och reflektion kring samhällsfrågor

Åk 7-9

Makt, rättvisa, jämlikhet och ansvar

Individers och gruppers möjligheter att påverka demokratiska processer

Dilemman kopplade till rättigheter och skyldigheter

Material

Små lappar

Pennor

A3-papper till varje par

Tejp

Eventuellt möblera klassrummet så att eleverna enkelt kan röra sig och möta andra par.

Så här gör du

1

Berätta för eleverna att övningen handlar om hur vi tillsammans bygger ett bättre samhälle, precis som Virs och Semla vill göra i textäventyret.

Lyft gärna formuleringar som

”Ingen kan göra allt, men alla kan göra något.”

eller:

”Det hänger inte på dig, men det börjar med dig.”

Ge exempel på goda gärningar på olika nivåer, inspireras nedan:

Åk 4–6: Hjälpt ett syskon, tröstat en kompis, cyklat till någon som var ensam, plockat upp skräp, räddat ett bi, hjälpt till hemma.

Åk 7–8: Stått upp för någon, sagt ifrån vid orättvisor, bidragit till trygghet i sociala medier.

Poängtera att även små handlingar räknas. Det ska vara aktiva handlingar, inte sådant man låtit bli att göra.

2

Be eleverna blunda och tänka på
en god gärning de själva gjort den senaste veckan
eller

Något gott som någon annan gjort för dem

Frågor att läsa högt:

- Vad gjorde du?
- För vem?
- Hur kändes det?

Eleverna behåller sin berättelse för sig själva en stund. till nästa steg.

3

Eleverna skriver ner eller ritar sin goda gärning på en lapp.
Ingen ska skriva sitt namn.

4

Dela in klassen i par. Låt sedan paren promenera runt i klassrummet. Ett par i taget möter ett annat par. Varje elev berättar sin goda gärning (ca 1 minut per person). Du håller tiden. När alla fyra i gruppen berättat, går paren vidare till ett nytt par.

Målet är att varje par möter 3–4 andra par.

Kanske inspireras eleven av andras berättelser. Det är såklart tillåtet att byta gärning under övningen om eleven kommer på något nytt.

5

Nu är det dags för lite gemensam reflektion. Samtala i helklass eller mindre grupper:

- Vad bär du med dig efter övningen?
- Fick du nya idéer på hur man kan göra gott?
- Hur kan sådana här handlingar påverka ett samhälle?
- Vad skulle du själv kunna göra framöver?

Ni kan också koppla till textäventyret:

Hur påverkade dina val det som hände i berättelsen? Hade du gjort andra val som du gjorde äventyret igen?

6

Eleverna arbetar vidare i samma par. På ett A3-papper skriver de:

- Tre saker vi ska fortsätta göra
- Tre saker vi ska börja göra
- Tre saker vi ska sluta göra

Fokus är klassens gemensamma vardag: relationer, trygghet, ansvar.

Både små handlingar och större gemensamma initiativ är välkomna.

7

De par som vill delar med sig av sina tankar.

Samla in alla lappar med goda gärningar och sätt upp dem på väggen som en gemensam "klassens goda gärningar".

Avslutande tanke

Övningen förstärker elevernas känsla av att de är betydelsefulla. Den fungerar både som en fristående uppgift och som fördjupning till textäventyret.

Vad händer med ett samhälle när människor slutar bry sig och vad händer när de börjar?